

Főzni, azt otthon

Úgy kezdődött, hogy nem akart felszállni a vonatra. Pedig tudta, hogy fel kell, más lehetőség nincs. Hacsak nem akarja elszalasztani az esélyt, hogy megmutassa a szendvicseit a gasztroversenyen. A napsütés mintha fényes fóliává változtatta volna a vagonok ablakait. Időpontja van, nem késhet el. Hogy a zsűri döntsön a receptjéről. Az egyik benzinkúthálózat hirdette a versenyt. Ha ezzel a vonattal nem indul el, akkor elkésett. A vagonablakok csillogása feszült mozdulatlanságba burkolta a szerelvényt, és ettől még jobban szorongani kezdett. Csak ez az utazási fóbia ne lenne, gondolta.

Felszáll, hölgyem? Indulunk, szólította meg a kalauz. Az ellenőr meg is mutatta, hogyan is kell ezt csinálni, ruganyos léptekkel felugrott, és három lépcsőfok magasságából visszafordulva megkérdezte: jön?

Nagyon figyelt a légzésére végig, amíg megtalálta a helyét. Pont ekkor rántott egyet a mozdony a vonaton és a gyomrán, és lassan, de kiszámíthatóan gyorsulva elindult az egész sokszáz tonnás szerelvény vele és a pontosan harmincöt dekás szendvicseivel. Végigsimított a szomszédos ülésen heverő hűtőtáskán.

Hirtelen lett melege. Mintha egy léggömböt fújnának fel benne. Miért pont most jut eszébe, hogy a sonkát és a sajtot meg kellene cserélni, mármint a szeletek sorrendjét. Akkor kisebb eséllyel eresztene levelet a tönkölybagetre. A páрмаi sonka. De hát az amúgy is száraz fajta. Azért kinyitja a hűtőtáskát, kicsomagolja a szendvicseket, és szétnyitja őket az ülésen. Ekkor érkezik meg a kalauz, és kéri a jegyét.

Komótosan ellenőrzi, visszaadja, majd megkérdezi, hogy mit csinál. Szendvicseket, mondja, miközben emelkedik a pulzusa, az utazás és most ez az érdeklődés sok egyszerre. Az ellenőr mögötti ablakban elmosódó táj színes szalagként lobog a férfi sápadt arca körül. Nézze, enni lehet, persze a tisztaságra ügyelve, de főzni, azt otthon, ezt mondja a kalauz. Ő pedig figyel, és hallja a mondatot, de eltelik néhány másodperc, mire felfogja, hogy mi hangzott el.

Ennél is hosszabb pillanatokba telik, mire átgondolja, hogy mit is válaszoljon. Ha azt mondja, hogy a főzés hőkezeléssel zajlik, és egész más, mint amit éppen csinál, akkor az kötözködés. Vagy okoskodás.

A történetét nem szeretné megosztani, azt semmiképpen nem akarja elmondani, hogy ez a gasztroverseny az utolsó esélye. Nem az utolsó, de jelenleg az egyetlen. A legegyszerűbb lenne azt válaszolni, hogy eszik. Merthogy azt ugye szabad, a tisztaságra ügyelve. Enni a vonaton, főzni otthon. De nem haraphat bele a szendvicsekbe. Viszont felállhatna, és leszállhatna a következő állomáson, hagyhatná az egészet ahogy van. Nem mozdul, nincs elég bátorsága ahhoz sem, hogy megfutamodjon.

Figyeli a saját légvételeit, az egyiket megszakítja, korán fújja ki, gyűródik a léggömb benne, újrakezdi, a kifújást megint elsieti, hogy hamar újra levegőt vehessen, nincs két egyforma belégzése, véletlen minta szerint változnak, teljesen egyediek. Pedig szabályosságra vágya, pontos keretekre, határokra. Meg hogy kicsit távolabb legyen tőle az ellenőr, a szorongásának több tér kell, amúgy sem jó itt a levegő, ki is van írva, hogy légtisztító berendezés működik, ezért nem lehet lehúzni az ablakokat, pedig szívesen lerángatná az egyiket, hogy kihajolva a szél teletömje a tüdejét.

Milyen szó az, hogy légtisztító, biztos a légkondicionáló lehet az MÁV-os nyelven. A levegőnek milyen a kondíciója? És neki most milyen? Nem jó, persze nem a fizikai, hanem a lelki. Megremeg a keze, a fizikai sem a legjobb. Erre a pillanatra sokáig emlékezni fog még, bár ezt most még nem tudja. Sok hasonló volt már az életében eddig is. Az élete nagy része ilyenekből áll.

Lenéz, a kalauz fekete bőrcipőjén a megtört redők nem árulnak el többet a viselőjéről, mint a szem alatti ráncok általában. Az apja járt ilyenben. Talán rá kellett volna hallgatnia, nem otthagyni a külker suit, újra kellene kezdeni mindent, vagy legalább a mai napot, esetleg az elmúlt öt percet. Hogyan lehetne újrakezdeni bármit? Attól a cipőtől olyan otthonossá válik minden. Ha ellenkezik, talán kap néhány pofont, de most nincs itt az anyja, hogy közbelépjen. Önkéntelenül a kalauz övére néz, az övcsat nem hasonlít az apjáéra, ezzel a fajtával nincs tapasztalata, sosem találkozott ilyennel a bőre. Fel kellene állnia az ülésről, szembenéznie végre vele, a másikkal, a kalauzzal, az apjával, nem innen az ellenőr slicce magasságából tekintgetni felfelé. Az apja beszélt így mindig, igék nélkül. Tanulni alaposan, felelni csak ötösre. Jól viselkedni. A vonat fékezése az anyja sikítására emlékezteti, ami után mindig mély csend lett, de most nem, most minden másként van, a kürt meg a menetzaj új neki, ismeretlen, nem tudja, mi következik ezután, akár valami jó is jöhet, erre gondol, hogy talán valami

más, mint régen, elkezd érezni valamit, amit csak később, egy padon ülve tud majd megnevezni.

Felnéz a kalauzra, azt válaszolja, hogy rendben. Gyorsan megcse-reli a szendvicsekben a sajtot és a sonkaszeleteket és gondosan visszapakol mindent a táskába. Nem ereszt le a ballon a gyomrában akkor sem, amikor megérkezik az első végállomásra. Utána metróval elindul egy másik felé, a vége előtt bemondják, hogy figyelmeztesse utastársait is a leszállásra. Mikor érkezünk majd meg az utolsó végállomásra, mindenki máskor, ez jut eszébe, szívesen figyelmeztetné például a kalauzt, hogy dögöljön meg.

Korábban érkezik, az irodaház előtt üldögél egy padon, eszébe jut, hogy amit a vonaton egy pillanatig érzett, az a remény. Pont úgy verődik vissza a napfény az épület ablakáról, hogy a szemébe süt, ezért hunyorog, ezt jelnek gondolja. Jó jelnek, üzenetnek, hogy talán most minden megváltozik, ez az utazás megváltoztathat mindent, már meg is változtatott, az volt a lényeg, hogy végigcsinálta, szinte mindegy már, hogy mi lesz odabent.

Kipakolja a zsúriasztalra az ételalkotásait, remeg a keze. Mit hozott nekünk, kérdezi a bírálók elnöke. Most okosabban szeretne válaszolni, mint a vonaton, de egy percig nem szól semmit. Aztán csak annyit mond, hogy utazószendvicset.

Blue Monday

Valami jó filmet keres a Netflixen, olyat, ami komoly, de azért igazából vígjáték, nem is filmet, inkább sorozatot, amit lehet darálni, hosszú még a nap, az égboltról még le sem bukott, pedig ilyenkor korán sötétedik. A magyar nyelv szépségei, a többjelentésű szavak, mint a nap, ezeket szereti tanítani, a diákok is szeretik, ezt mindig jobban értik, mint az agglutináló és flektáló nyelvtípusokat.

Blue Monday, az év legdepressziósabb napja, hiszi is meg nem is, az egyik nap pont olyan depressziós, mint a másik, ez a közhely jut eszébe, de tudja, hogy ez így nem igaz, minden nap másképpen szomorú, ez tartja életben, a váratlan, kiszámíthatatlan örömök és bánatok, de inkább az utóbbiak, minek tudna örülni, ha egyszer katasztrófa az élete.

Az a vidámparki dolgozó jut az eszébe, gyerekkorából, kimentek Ausztriába, sokat álltak sorba a csónakokhoz, amik először körbevítették őket egy kacsaringós útvonalon, aztán lezúdultak valami lejtős részen, és csuromvizes lett mindenki. Pontosan úgy, ahogy a matrózruhas ember megmondta az elején. Mosolyogva terelgetett mindenkit, és vidáman ültette az embereket a csónakokba, elmondta, hogy vizek lesznek, és hogy milyen jó nekik, mindenkihez volt egy kedves szava, mindenkihez az anyanyelvén, megkérdezte tőlük, honnan jöttek, amikor hallotta, hogy magyarok, azt mondta, hogy fíinám palinka! Aztán ugyanabba a csónakba ültette őket egy lengyel családdal, és azt mondta nekik, hogy polak venger dva bratanki.

Nincs családja, pedig már harminc éves, a családhoz még kellene legalább egy férfi, ő legalábbis csak így tudja elképzelni, de pasi az nincs, egyáltalán nincs, nem is volt igazán sosem, a főiskolára szinte csak lányok jártak. A tanári munkaközösségben itt van ez a Joci, néhányszor elment vele színházba, de nem tudja elképzelni, hogy vele család lehetnének.

Nemrég rájött, hogy teljesen normális, amit gyerekkora óta érez néha, a tarkójából elinduló kellemes bizsergést, ami néha egészen a hátáig sugárzik, általában akkor jelenik meg, ha magabiztos emberek duruzsolását hallja a háttérben, nemrég rájött, hogy ezt asmr-nek hívják. Másnak is van ilyen, ennek nagyon örül, akkor nincs egyedül ezzel, bátrabban keresi már az érzést, ami pont az ellentéte a depresszióknak.

Gyerekkora óta tudja, hogy olyan munkát szeretne, mint a vidámparki emberé, aki egész nap a csónakokba ültetett másokat, nem is csinált mást egész héten, éveken át, az egész életében. Ő is szereti, amit csinál, hogy magyartanár, a gyerekeket is szereti, de olyan szeretne lenni, mint az ültető ember, ahol ő van a középpontban, mindenki rá figyel, sokan miatta mennek még egy kört, hogy egy mondatot mondjon nekik, ellopja a show-t a vidámparkban. Lehet, hogy most már nem, talán most már nyugdíjas, lehet, hogy nem is él, megijed, amikor ez jut eszébe. Talán ki kellene ugrania Ausztriába, elmenni a vidámparkba, végigvárni a sort, és meghallgatni, hogy mit mond neki a csónakos ember. Megkérdezhetné, hogy hogyan lehetne vidámabb az élete.

Autonóm szenzoros meridián válasz, ez az asmr, állítólag csak az emberek 10-20 százaléka érzi, január harmadik hétfőjén, a blue Monday-en is működhet, csak a megfelelő állapotba kell kerülnie, inkább

nem is sorozatot keres, hanem egy asmr videót, hátha megint átéli az élményt, jót tenne neki, talál egy vlogot, ahol sátorozós videók vannak, azokban általában esik az eső, miközben a ponyva alatt, védett helyen sül a vacsora, nincs narráció. Hátradől a fotelben, hamar elalszik, azt álmodja, hogy matrózruhában csónakba ültet embereket, és mindenkitől megkérdezi, hogy honnan jött, milyen nemzetiségű. Amikor megkapja a választ, akkor pedig örömmel osztja meg mindenkivel, hogy agglutináló, flektáló vagy izoláló nyelvtípust beszél, és örül, hogy milyen jól választott hivatást, hiszen álló nap azzal foglalkozik, amit igazán szeret.

Love me tender

(Adagio)

Homlokomat a wurlitzernek támasztom, az Adagiot keresem. Ha valaki oldalról rám néz, elképzelheti, hogy ha a gép hirtelen eltűnne, eldőlnék, nem bírnám megtartani magam. A gép hideg üvege akadályoz meg az előreesésben. Pont itt, a fősuli büféjében vágódnék el, miért ne történhetne meg, ennél komolyabb is történik éppen, a zene is komoly. Mármint amit tanulunk, az öcsém és én, de ezen a zenegépen nincs egyetlen klasszikus mű sem. A Love me tendert indítom el, hátha Barbi meghallja, hátha megérti.

(Fúga)

Most már mindegy, hogy megérti-e. Amikor megismerkedtünk, azonnal tudtam, hogy ő lehetne életem főtémája, minden szólamon. A második randevünk és az első éjszakánk után be is mutattam a családnak. Akkor találkoztak először az öcsémmel, aki mindenben ellenpontozott engem. Elővette a hangszerét, és mindenáron játszani akart velem. Vagy ellenem. A lángvörös hajamon is poénkodott, mint már annyiszor. Senki nem érti, hogyan lehetséges, hogy egyedül nekem van a családban ilyen vörös hajam. Mindenki másé barna, a testvéremé meg fekete. Soha nem hallottam olyan szenvedéllyel szaxofonozni az öcsémet, mint akkor. Vajon a főszólam tudja, hogy ő a főszólam? Én voltam az?

(Requiem)

Nem én voltam a főszólam. Azt mondja az öcsém, hogy sorsszerű volt a találkozásuk Barbival, és ezt nekem köszönheti. Hogy nagyon boldogok együtt. Kérdezi, hogy örülök-e én is. Elképzeltem, hogy Barbival Rómába megyünk nászútra, megvolt az első gyermekünk neve is a fejemben. Most meg az öcsi ásott egy nagy gödröt, és lapátolja bele az esküvőnket, a szerelmünket, mindent, ami lehetett volna. Temeti a sírba a fejemben élő képet a megálmodott közös jövőnkéről. Ha egyszer egy régész ezt mind megtalálja, mit fog vele kezdeni? Öcsi elhantolja a sírt, akkurátusan elegyengeti rajta a földet, és udvariasan megkérdezi, hogy jó lesz-e így? Hogy örülök-e?

Nem tudok örülni, nem is értem, hogyan alakulhattak így a dolgok. Ha nem viszem haza olyan hamar Barbit, talán minden másként történik. Az öcsém miért volt pont aznap otthon? Miért figyelt fel a lányra? Miért lett neki fontos? Miért nem maradt csöndben, miért nem hagyta a zenélést a fenébe, miért nem áll félre? Miért nem döglik meg?

(Rapido)

Gyorsan zajlott le minden. Az első gyermeküket várták, rutin vérvétel, kiderült, hogy a tesómnál valami nincsen rendben. Talán időben elcsípték, reménykedjünk, hogy a kemokúrák használnak. Nem használtak, végstádium. Azt hittem, már megvolt a requiem, amikor elvesztettem Barbit. Ezt nem akarom, azt sosem gondoltam komolyan, hogy akarom. Együtt nézünk öcsivel egy koncertvideót, amikor azt mondja, hogy beszéljünk fontos dolgokról. Jövök egy csajjal, teszi hozzá, és kacsint. Egy másodpercig látszik, hogy milyen véraláfutásos a szemhéja. Kimondatja velem, hogy nem haragszom semmiért, és azt is, hogy nem akarok majd a helyére lépni. Sosem szólít a keresztnévemen. Leginkább bratyó vagyok neki. A bratyó így, a bátyám úgy, ilyen vagy olyan, például vörös a haja. Így beszél rólam és hozzám. Ez egyszer kimondja a nevem.

(Orgonapont)

A templomba megyek, miközben az orgonán játszom, gyermekkori kép ugrik be: a zenekarban ülünk, és a karmester átültet minket. Helyet kellett cserélnünk, hogy jobb legyen az összhangzás. Most már nem zavar a helycsere, hosszan tartom ki a hangot, és közben a feszületre pillantva a legfőbb karmesterhez fohászkodom, hogy Barbi és az öcsém együtt nevelhessék fel a gyereket.

(Impromptu)

Ugratjuk egymást a kórteremben, de megváltozik a hangnem, amikor Barbi is megérkezik. Öcsi kéri, hogy maradjak még én is. Nem figyelek oda a lány ruhájára. Hogy hogy van felöltözve. Hogy csinos-e. Rövid ősz kosztüm. A színe passzol a szeméhez. Csevegünk arról, hogy milyen a kórházi koszt, kedvesek-e az ápolók, az infúziós csőbe elkezd visszafolyni a vér. Barbi felnyúl, megigazítja, megcsúszik, kezeimmel megtámasztom a derekát, a mozdulattól feljebb csúszik a szoknyája, combja csupa libabőr. Dehogynem figyelek oda rá. Hosszú csend, egyre erősebb a kórházzzag. Mocskosnak érzem a tenyerem, pedig csak a ruháját érintettem meg.

Otthon, a nappaliban azt bámulom, hogy meddig süt be a Nap. A szőnyeg hányadik bojtjáig. Hogy milyen a tájolás. Nem érintek meg semmit, nehogy átterjesszek valamit valahova. Ülök a kanapén, a fertőtlenítőszagú létben, a napfény egy bojtjal tovább haladt. Jó a tájolás.

(Tempo giusto)

Egy nappal a fia születése után hal meg. Az Adagio szól a temetésén, ez volt a kívánsága. Amikor a fúvósok beszállnak, körülnézek, reménykedve, hátha megpillantom őt játszani. Ha nem is egészen itt, de legalább valahol. Közben a sírkő lábánál egy pók éppen körbefon egy legyet. Megpróbálhatnék nem haragudni rá ezért. Nem neheztelni a novemberre sem a zuhogó eső miatt. Gyakorolni a megbocsátást.

Próbálom tudatosítani magamban egyes szavak jelentését. Például olyanokét, mint: *nem, akarok, helyére, lépni*. Ahogy ígértem, nem látogatom meg Barbit, tartom a távolságot. Hónapokkal később látom a gyermeket először. Vörös haja szinte lángol. Az apjára ütött.